

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

K ö k s t i d n i n g e n .

Annons- och Hushålls-Tidning.

N:o 37.

Lördagen den 11 September

1852.

Kyrko-Tidningar.

**14 Söndagen efter Trefaldighet
predika:**

I Domkyrkan:

Ottesången: Comminister v. Past. Claësson.

Högmissan: v. Past. Hegardt.

Aftonsången v. Past. Olsson.

I Christinæ Kyrka:

Tyska Högmissan (kl. 10) vicar. Past. Prehn.

Svenska Aftonsången (kl. 2) Bat. Pred. v. Past.
Kindberg.

I Garnisons-kyrkan:

Högmissan: Bat. Pred. v. Past. Lundgren.

I Fattighus-kyrkan:

v. Pastor Hallén.

I Hospitals-kyrkan:

v. Past. Mag. Landtbom.

Bok-Annonsen.

I morgon Söndagen den 12 Sept. utkommer
från C. Petersens Lithografiska Inrättning och
Boktryckeri

Illustrerad nyaste Söndagsmagasin,

VI årgången N:o 37.

INNEHÅLLANDE:

Allgäu, med 5 plancher. — Strumpväfva-
rens Dotter, forts. fr. N:o 36. — Starkatsgun-

dalp, planch. — Lord Strafford och Stuarter-
ne. — Jätte-sköldpadda, med planch. — Till
mione om Goethe, med planch.

Å detta veckoblad, som hvarje
Söndags morgon kl. 7 utgifves
i stor quart om 8 trespaltiga sidor, kan pre-
numereras så väl å alla rikets Postkontor och
Boklädor som hos utgifvaren med 4 R:dr
B:co för hela året. Bladet tillsändes prenu-
meranterna kostnadsfritt.

Göteborg den 11 Sept. 1852.

(179.)

Till Salu.

Tapeter & Border,

af Herr C. J. Ljungbergs i Ulricehamn väl-
kända tillverkning, försäljas genom undertek-
nade, och är lagret tillökt med nya smakfulla
mönster af såväl fina som ordinära. Realisering
af en del rester äger rum till nedsatta priser.

J. P. KLEIN & KOMP.,

N:s 11 & 12 Kyrkogatan.

(169.)

Stearin-Ljus,

af Lijeholmens välkända tillverkning, försäl-
jas i kommission hos undertecknad, å 30 sk.
b.ko pr skålp., när minst 50 skålp. tages.

E. BOYE.

(178.)

Tomkärl.

bestående af hela och halfva Åmar, hela och halfva Ankare, deribland äfven tätbandade, säljas för vinnandet af snar realisering, till ytterst billigt pris, af

J. P. KLEIN & KOMP.,
N:is 11 & 12 Kyrkogatan.
(170.)

Underteknad försäljer midtför Rådhustrapan, ett sorterat lager af Helsingborg välkända saltglaserade lerkärl.

Gotheborg den 7 September 1852.

J. HÖGLINDH,
från Helsingborg.
(171.)

Extra fin raffinerad Hallonsaft finnes till salu hos Kapten Lundgren, i andra våningen af f. d. Möllerska Plantaget vid breda vängen.

(172.)

Goda Kokärter.

försäljas hos

ANDERSSON & WALLERIUS.
(174.)

Ekemangel

till salu; om priset kan öfverenskommas med Jungfru Sophi, som träffas hos Skomakarmästare Dahlström vid Ekelundsgatan.

(173.)

Jönköpings

Tändstickor samt patent Kimrök i karduser, kommissionslager till fabrikspris, hos

C. M. GOLDKUHL.
(177.)

Prima Norsk

Storsey och Rotscher, samt brun och blank Tran, försäljes af

E. G. ANDERSSON.
(175.)

Amerikanskt Hvetemjöl.

i tunner, om 10½ Lisp., utmärkt vackert, till billigt pris, försäljes af

A. OLSSON J:R.
(176.)

CARL CH. BARCHMANN

försäljer från Magasin uti dess hus vid gamla Warfvet, af Eriksbergs Gjuteri tillverkningar

Köksspislar, af olika storlek.

Spishällar, med och utan stekugn.

Strykugnar, med och utan strykjern.

Kaffevarnar, efter Amerikansk modell.

Spottbackar, Betsmän, Alnar.

Grytor, Pannor och alla andra Hushållskärl.

Takfönster, Bågar och Galler.

Ornamenter och Gallerverk, till portar, dörrar, balkonger, grafvar, m. m.

Skeppskabysser, större och mindre, med och utan kokkärl.

Skeppskaminer, af olika slag.

Luftventiler till skansdäck, af metall.

Metallspik och Bult, af alla dimensioner.

Galvaniserad Ek- & Furuspik, Bandjern till kött-tubbar & vattenfat, Vattenhämtare, större och mindre Sehaklar, Hakar, Krokar, Causer, m. m.

Beställningar såväl af dessa som af alla andra gjutna metall- och jern-effekter emottagas uti nämnde försäljnings-magasin, äfvensom vid Eriksbergs Gjuteri och härstädes uti Herr N. J. Gumperts Bokhandel.

Gotheborg i Sept. 1852. (168.)

Veritabel god Blanksmörja på buteljer försäljes till billigt pris i Huset N:o 4 & 5 Spanmålsgatan, till venster i gården en trappa upp

(143.)

På **Triaden**, Tidning för Kyrkomusikens och Folkskolans Vänner, som utgifves minst en gång hvarje vecka, stundom med musikbilagor, kan prenumeration för innevarande år ske hos "Redaktionen af Triaden i Nyköping" med 1 rdr bko, samt å alla rikets postkontor med 1 rdr 16 sk. s. m.

Nästa N:o utgifves Lördagen den 18 Sept.
Gotheborg, C. Petersens Officin 1852.

Den lilla Offka.

Han pekade wid dessa ord på den glänsande bruna kaffeserwisen på frukostbordet.

Procop föll honom i ordet:

"Men min trohet, hennes nåds höglöfliga ertellens."

"Jag mistänker icke er trohet, herr von Schumann," sade greswinnan. "Gud beware mig derifrån. Er rättshäffhet är vantastad, åtminstone tills vidare. Här är talan om er uppmärksamhet. Huswäsenet har ni på det oförswarligaste wårdflösat, och låtit bortkomma saker, som woro nder er wård. Jag will hoppas, att ni i stort har wetat att bättre hushållas; men det skall wisa sig wid granskningen af edra böcker. Hwad slags bokhålleri är här infördi? det dubbla italienska? Jag will förmoda det; ty det är det säkraste af alla."

Greswinnan såg med en genomborrande blick på den tillintetgjorde embetsmannen.

"Åh, allernådigaste hennes nåd," jemrade han, "hwad förstår jag af bokhålleri? Är jag Andreas med taksånnet?"

Förundrad frågade Tini, hwad nämnde Andreas hade med denna sak att göra.

Procop berättade på sitt rotwålsta sätt, att denna historia war mycket wäl känd i hela Böhmen. "En wis enke-greswinna, lika mycket om hon hette Rosenberg, Werbna eller Chorinski, hade en förwaltare, gamle Andreas, som alltid uppgjorde räkning hwarje Georgi och Martini. Han bragte alltid mycket penningar, och ett gammalt taksån, på hwilket med frita i största forchet war uppptecknad, hwad penningarne hade att betyda. War räkningen uppgjord, torfede den gamle af taksånnet och stak det förnöjd i fickan. Saken war kort och god. Slutligen låt greswinnan intala sig att uppdraga förwaltningen af sin egen dom till en "rationel" landthushållare. Andreas fick hwila sig; den rationelle började styra med skrifwars och skrifwars skrifwars. Saken fick nu

ett rätt wacker och affärsmäsigt utseende; men ändå fanns wid Georgitiden inga penningar och wid Martini måste greswinnan till och med släppa till. Då bortjagade hon skrifwars och befallde:

"Ropa hit Andreas med taksånnet!"

Sedan har det deraf blifwit ett ordstäf.

"Ja," sade Tini, "den gamle med taksånnet wore äfwen nu att rekommendera, om än pappersfabrikörer och bläckuddare skulle stämma i med, dock får man tillägga att samma Andreas måste warit en i grund och botten ärlig gubbe."

Något ditåt uttrade Tini om historien, utan att just dertill falla sin förwaltare en spetsbos; hennes lynne hade till och med blifwit något wänligare, förmodligen genom skakningen af skattkassan. Skattkassan gällde naturligtwis mera berättelser än berättaren; dock utlade Procop saken till sin fördel. Glädjen skulle emellertid icke wara af stor waraktighet. Resi kom intrampandes och gaf greswinnan nytt ämne till slagomål.

"Hwad är det för en förfärlig trampor man, ni der har sänt mig?" sade hon, "imutlig, rålsaktig, ondskesfull och lömsk."

Under det att Tini ännu talade, knackade det på dörren, och in trädde den främmande, klädd i brun frack, åtföljd af Offka.

"Ha, hwilken wacker flicka," tänkte Leo.

"Hwad will den landstrykaren?" ropade Procop, "hwilken djershet, att tränga sig in här!"

Men greswinnan gif landstrykaren tillnöde, räckte honom handen att kysa och föreställde för sin man herr Maierhuber som hennes familjs pålitlige wän.

"Och hwad är det för en besynnerlig ledsageriska, ni har?" frågade Tini slutligen, pekande på flickan.

Han svarade lugnt:

"Ni känner ju min gamla swaghet, att försöka läsa edra önsknings i ögonen."

Den lilla Offka.

"Nog känner jag denna den älsfwärdaste af alla swagheter," skämtade Lini, "ni har gjort mig till ett bortskämdt barn."

Maiherhuber fortsatte:

"Denna gången behöfde jag till och med icke se på edra ögon. Af döttrarve bland edra Zlabings undersätare upptäckte jag för er en huspiga."

Procop önskade den främmande åt andarnas land och straxt derefter sig sjelf dit pepparn wazer. Dessa önskingar hade följande orsak. Maiherhuber tilltalade domaren:

"Se, god morgon, herr von Schumann. Har ni sofwit godt? Huru går affärerna? Har ni redan sprängt den skälmen, den tyfse jägmästaren, i lusten? Huru går det med de nät och snaror, som den trogna bundsförwandten Nessi skulle uppställa? När will det nådiga herrskapet befria min stränge herre från jägmästarens obeqwäma närvaro?"

Snöhwit och darrande i alla lemmar, utropade domaren på böhmiska:

"O, du fördömde tyfse spetsbof, du nedrige Zigenare och landårskare, du har köpt falska vittnen emot mig, för att bringa mig ifrån mitt brödstycke! Du fiskar efter mitt embe e, du utswultne halunk, min flicka will du beröfwa mig, du liderlige perulstoc?"

Swarester Maiherhuber swarade på samma språk:

"Gå och packa din ränjel, otrogne bof. Inom en timma uppgör du din räkning och inom två wandrar du härifrån. Wittnet emot dig är du sjelf."

Då Procop hörde den främmande med sådan lättighet tala böhmiska, förlorade han genast förmågan både att se och höra, så att han icke sjelf wiste huru han kom ut genom dörren.

Förundrad åskådade Leo uppträdet; han förstod orden, utan att fatta meningen. Hos Lini war

det just omwändt; hon begrep allt, utan att förstå ett ord. Hon kände äfwen den faderlige wäntnen och hans sätt.

"Ni är en trollkarl, herr von Maiherhuber," sade hon, "men en wälmenande; låtom oss därför också nu så höra, hwad förhandlingen med mannen hade att betyda."

Maiherhuber tog sig utan frus från pipstälningen bredwid Leo en stoppad pipa, satte sig och ytttrade följande, sedan han ur fickan upptagit ett stort bref:

"Det skola wi i all treflighet noga erfara min nådiga fru dotter. För ögonblicket är det tillräckligt att weta, att jag befriar er och er hert gemål från en fördärflig blodfugare, och har en trogen förwaltare in petto. Wigtigare är den underrättelse, att er aflidna tante Camilla testamenterat er en ståtlig förmögenhet, hwarigenom ni blifwit befriad för alla framtidiga bekymmer. Ni bli derigenom wiserligen icke rik, nemligen i beaktande af ert stånd, men ändå förmögen på borgarwis, och så widt jag känner er, så är det just en sådan lott, ni helst önskar er. Se det, läs sjelf. Men en resa till Wien födar det.

VIII.

Wien har för icke rätt länge sedan warit en ganska munter stad. Om Gud will, så torde det wäl ännu en gång blifwa det. Men det som icke så lätt förändras, äro de tränga gatorna, de wörka och äfwenlyrliga byggnaderna. Dock har en af de äfwenlyrliaaste nyss måst ge wika för en "modellmåsig" byggnad, råtwinklig efter bly och lod, med stora blanka fenster, med en hög snådstige, som belyst oswanifrån, snor sig i djerfwa swängningar upp mot höjden. Det war det gamla kaffehuset "Kehrwisch," som undergått denna förändring.

Kaffehuset Kehrwisch war temligen starkt besökt; böhmiska musikanter och italienska studenter hade här sitt nederlag, spelade flitigt à la guer-

Den lilla Offka.

re, — icke blott på den bristfälliga, luggslitne bilsjorden — och förenade sig till flyktiga brödraskap, så snart en främling råkade wisse i deras sällskap och hade något att mista. De öfriga tre wänningarne woro icke mindre brofigt uppfyllda med stora och små "partier." Huset bildar en werld för sig, i hwilken icke den ene grannen bekymrar sig om den andre, knappt att den ene wet att den andre finnes till. I det hela taget kände de alla blott fällarmästaren, hans sac totum och en postikonstapel. Så förhåller det sig i Wien i de flesta stora hus, der herrn och frun bebo hwar sin wåning, helt och hållet oberoende af hwarandra. Hyresmannen öppnar för dem de toma wäggarne, annars intet, och under den förut bestalda tiden kunna de för honom lefwa eller dö efter behag, och utan att fråga efter om de dött på bara golfwet omgifna af kala wäggar, eller om de omgifwit sig med all verdens lör.

Äf det sednare alternativet hade den bestedlige herr von Maierhuber begagnat sig i en widsträckt skala. Wäggarne woro målade — våra tapeter af papper hade den tiden ännu icke blifwit wänliga i Wien. Golswet beträctes af det så kallade falska parquett, ett slags warduståcke, hvars mönster föreställde en stor schackbråda. Swita gardiner prydde fensterna. Alla möblerna woro af mahogni. Spegel och kopparskick prälade i förgyllda ramar. Kopparsicken, idel praktstycken, hade uteslutande den hedniska himmelens skandalfrönika till föremål, lifasom för att awertera, att en aldrig ungfart wistades här. Inwånarens ålder och smak kunde man lifasom gissa sig till af de prydligt uppställda böckerna med sina förgyllda titlar på ryggen i det med glastrutor försedde bokskåpet. Thummels resor, Blumauers dikter, Tristram Shandy och Peregrine Pickle, Wieland och Klinger woro redan den tiden gammalfrankiska tröstare, hwilka Schilling, Claren och von der Belde gjorde såttet stridigt. Den gamle ungfart

war uppenbart född att lefwa ogift, det wissade det inres klosterliga ordning, det bewiste alla möblernas småaktiga snygghet. Intet damforn war att upptäcka, och det will säga mycket i Wien, der det fina kalldammet tränger igenom dubbelstretten och försöker att betäcka hwarje glänsande föremål med en grå slöja. Det skulle äfwen varit bra förargligt, om dammet wägat sig in i ett hus, sådant som Scherwisch.

Wanligen war rummets kerre lifaså sådad som rummet; men wanligen betyder icke alltid. Han hade sina lynnen lifasom wärdertelen har sitt. Under det att solen sjen derute, war Maierhuber derinne som blit och dunder. Han trätte med sin gamla koferska, Marianka. I Wien bör en god koferskas namn wara Marianka, lifasom hwarje judes Mauschel och en ärlig mops' Zinetterl.

"Madam Marianka kan packa in," sade han blandt annat, "en så giftig drase kan jag icke wara nöjd med. Jag will lefwa i fred med folk, men madam bringar mig i owänskap med hela werlden."

Den gamla maran Marianka tjöt.

"Ja, madam kan gerna gråta," fortsatte den wredgade herrn, "gråt hon gerna, men för hennes egen skull, för hennes egen ondskan och elakhet. Med henne kan man aldrig i ewighet hålla ut, och hon är Gud lof heller icke den enda koferskan på linien emellan Tabor och Mariahülfer."

Marianka swarade med själsbelätenhet:

"Men herrns lifrätter kommer dock aldrig någon att koka som jag."

"Naturligt," gylade Maierhuber, "hon lagar ju saladen alldeles förträffligt. Tackar ödmjukast. Snappt wänder jag ryggen, för att trenne dagar wara borta, innan mon springer som besatt till fru Antl! och hwem annan gör det, än min bestedlige Marianka? Och hwad gör hon der? Hon låter pumpa sig, lifasom man pumpar ut bönder-

Den lilla Doffa.

na. Jag har i sanning en beskedlig, alltför beskedlig herre, säger hon . . ."

"Är det någon synd det?" afbröt honom den gamla, "det är, åtminstone tills denna dag en sanning."

"Godt och wäl, madam; men det kommer icke alltid an på hwad man säger, utan huru man säger det. Wisserligen har det stett af hjertats godhet, att jag förskaffade herr von Schumann en tjänst. Jag war tvungen att jaga honom bort ifrån Zlabings, ty der har han redan stulit två gånger; men der hwarest intet är att stjåla, kan man bruka uslingen. Sall jag låta honom helt och hållet swälta ihäl derför, att han är en Böhmare? Men hon får weta, min kära madam, att jag affsedat honom för hans långa fingrars skull, och icke för Doffas. Och sedan så har jag riktigt nog märkt, att greswinnan är litet swarttjuf på sin man, och då kan det wara desamma om huspigan better Nest eller Netti. Då greswinnan åter reste, sade jag till henne: Lemna Doffa åt mig, hon har en sästman här, den böhmiska spelmannen, och will gerna gifva sig med honom. För greswinnan wet jag en bra huspiga, öfwer trettio år gammal, en fader- och moderlös flicka, som syr, står till och förstår att handtera strykjernet. Allt godt. Greswinnan reser hem, Doffa kommer till mig, jag reser till Baden. Madam Marianka berättar för fru von Antl historien om mitt goda hjerta och den böhmiska flickan. Fru von Antl springer med nyheten till fru von Bachmaier och fröken Netti. De komma icke, som de lofwat, om Söndagen till Baden, utän tillskrifwa mig ett nåbbigt bref. Hon, madam, wet hon, hwad hon ställt till? Fröken Netti är ännu en mycket wacker flicka med sina tjugenio år, och får en gång femtiotusen gylben. Det hade wäl icke warit något parti för mig det?"

Marianka log saktmodigt.

"Hwad är det att skratta åt?" röt Maierhuber uppbrusande.

"Jag har wäl orsof att skratta," svarade gumman, "herrn har ju hela sin lifstid i äkten skapswäg aldrig kommit längre än till början af frågan, så har ordet fatt sig fast i halsen. Herrn kan gerna tiga. Herrn hade lika litet tagit fröken Netti Bachmaier, som alla de andra herrn har brunnit för. Det är hos herrn blott en fix idé, och herrn skulle bli ledsen i samma ögonblick man tog herrn på ordet. Se bara till, att det icke sker fortare, än herrn önskar."

Smickrad af denna warning, svarade ungkarlen i mildare ton:

"Det låta wi wid sitt wärde; äktenskapen knutas i himmelen. Men hwart har Doffa tagit wägen?"

"Wet jag det?" brummade Marianka, "jprunt git sin wäg har hon och silfwerkedar har hon tagit med sig."

"Jag skall slå armar och ben af madam," hotade Maierhuber, "hon har strämt slaget på den arma flickan, det har hon, hon gamla drake, och till att börja med skall hon nu genast packa sig. Förstår hon, madam? Jag har förtretligheter nog ändå, om jag icke skall låta tyrannisera mig af min koferska. Och om jag icke återfinner Doffa, så får madam icke ut sin innestående lön. Men hwad är det jag pratar? Jag behöfwer ju blott fråga efter i polisen, för hwem här i Wien icke en strumpstikka går förlorad."

VIII.

Den lilla Doffa war wid ifrågawarande tillfälle mycket närmare den gamle unglarlen, än hon sjelf kunde tro; ty hon war nemligen med honom under ett och samma tak och i en och samma wäning, blott att en annan trappa förde upp till hennes tillflyktsort. En annan trappa will här ungefär säga det samma frem om haf och land